

Planer för en TNT fabrik i Nor

En sprängämnesfabrik på Vikerns strand innebär stora risker

Företaget Sweden Ballistics AB vill bygga en sprängämnesfabrik på en udde precis bredvid byn Nor.

Nora kommun har under stor hast tagit fram en detaljplan som ska beslutas under hösten.

Givetvis är nya arbetstillfällena viktiga för kommunen och säkerhetsläget är allvarligt i världen. Men man får inte bli fartblind, säkerhet för kommunens alla invånare, vårt gemensamma grundvatten och allmän miljöhänsyn kan inte ignoreras.

I Finland pågår ett liknande arbete med att etablera en TNT-fabrik men processen är helt annorlunda. Där har man, med backing av staten, sökt med ljus och lykta efter en obebodd plats långt från vatten och hittat en sådan. I Nora kommun har företaget, vars ledning inte har någon tidigare erfarenhet av vare sig sprängämnestillverkning eller kemisk industri själva fått peka ut en plats.

Ledningar till fabriken i Vikern

Swedal ABs plan är att dra vatten- och avloppsledning på Vikerns botten för att ansluta till kommunala avloppet i Gyttrorp. Problemet är att det finns mycket höga nivåer kvicksilver samt bly i sedimenten på botten i norra Vikern och Lillsjön från tidigare utsläpp från Nitro Nobels verksamhet. En nedläggning av ledningar på botten medför överhängande risk för att gifterna frigörs i vattnet. Fabrikens avloppsvatten ska efter rening släppas ut i Norasjön.

Fakta TNT. Kallas också trotyl och är explosivt och vattenlösligt. Forskning visar att trotyl orsakar fiskdöd även vid utspädda nivåer och kan orsaka cancer. Toluen som är en av ingredienserna är mycket brandfarlig.

Vid ett haveri, en olycka på industriområdet eller en olycka längs med vägen är riskerna stora att hälsovådliga kemikalier sprids i sjön och vidare till andra vattendrag. TNT och andra kemikalier från processen är vattenlösliga och kan spridas snabbt och långt.

Lokalisering vid en sjö är en katastrof vid haveri och spill

Platsen som företaget har valt för fabriken är en sluttning vid sjön Vikerns västra strand. Platsen är med all sannolikhet vald för att företaget ser möjligheter att snabbt och förhållandevis billigt lägga ledningar i Vikern och för att det är billigare att bygga på naturlig skogsmark än redan förorenad industrimark.

Ett utsläpp på land filtreras och bromsas, men ett utsläpp i vatten sprids snabbt och långt eftersom många kemikalier är vattenlösliga. Vid ett haveri skulle stora mängder TNT eller andra kemikalier kunna rinna från området ner i Vikerns vatten. Man ska på området hantera bland annat hundratals ton med svavelsyra, salpetersyra och toluen. Det finns inga möjligheter att lyckas rena Vikern om det hamnar TNT eller andra kemikalier i den. Kommunen skriver själva i samrådsversionen av detaljplanen att:

”Planområdets läge nära Vikern innebär en förhöjd risk för samhällen runt hela sjön då ett utsläpp av kemikalier kan spridas i hela Vikern och dess in- och utlopp. Vid eventuella utsläpp av kemikalier finns även risk för påverkan på grundvatten”

Bevara Nor

70 000 m2 stort industriområde med dygnet-runt-verksamhet och tunga transporter

Området längs Vikerns strand, precis bredvid den tilltänkta fabriken är utpekad LIS-område, alltså landsbygdsutveckling i strandskyddat läge.

Kommunen har pekat ut att området ska utvecklas med fler fristående hus och det pågår ett arbete med dialoger för att fler ska flytta hit. Det behövs för att förskolan i Dalkarlsberg ska kunna drivas och för att det ska finnas tillräckligt många som använder service i Gyttorp. Men vem vill bo bredvid en sprängämnesfabrik? Vem vill etablera ett företag där tankbilar med livsfarliga kemikalier dundrar förbi? Ett industriområde skulle leda till utflytt, avfolkning och står emot all annan landsbygdsutveckling. En sådan här fabrik ska inte ligga nära bostäder.

Nor är Noras äldsta by

Det har bedrivits jordbruk och bergsbruk här sedan någon gång på 1200-talet. Nor är en typisk bergsmansby med vackra bevarade gårdsmiljöer och fullt av lämningar av kulturarv. Här bor man för att det är lugnt, vackert och lantligt.

Järnbruket var tidigt den dominerande näringen och gruvornas malm förädlades i hyttor. På 1800-talet byggdes den smalspåriga järnvägen, den bevarade banvallen går igenom det tilltänkta industriområdet. En bred asfalterad väg med tung trafik skulle givetvis förändra allt.

Fabriken planeras 580 meter från byn ute på udden med skog till höger på bilden.

Alla som bor längs med vägen

Väg 742 är idag en smal grusväg som slingrar sig mellan hus och gårdar från Fogdhyttan till Vikersvik via Nors by.

För att den tunga trafiken till fabriken ska kunna passera ska den breddas, rätas ut och asfalteras med breda och långa mötesfickor varje 400 meter. Vägen går genom känsliga naturområden, särskilt vattenområdet mellan Saxen och Vikern, där värdefull kulturmiljö och hemvist för fågelliv riskerar att förstöras. Husen längs med sträckan står nära vägen så många familjer skulle få tankbilarna direkt in på knuten.

Vad kan du göra?

Om du liksom vi tycker att det är vansinne att placera en sprängämnesfabrik på den här platsen finns det mycket du kan göra.

Prata med andra i Nora kommun om det här. De flesta vet inte ens om vad som är på gång.

Berätta om vår hemsida och vårt nyhetsbrev.

Hör av dig till politiker i Noras kommunfullmäktige, det är de som bestämmer. Allas kontaktuppgifter finns på kommunens hemsida.

Bevara Nor är en sammanslutning av drygt 160 närboende som samarbetar för att bevara Nor och skydda förutsättningarna för att bo i området. Vi kräver att kommunen ska ta ansvar och göra en seriös lokaliseringsutredning där man tittar brett på hela kommunen för att hitta en lämplig plats för etableringen långt från boende och där miljörisker minimeras. Har du frågor eller goda idéer? Mejla oss: hej@bevaranor.se

Läs mer på vår hemsida www.bevaranor.se

Skriv på protestlista: <https://www.mittskifte.org/petitions/stoppa-tnt-fabrik-i-byn-nor>

Prenumerera på vårt nyhetsbrev: www.bevaranor.se/kontakt